

Børne Blad

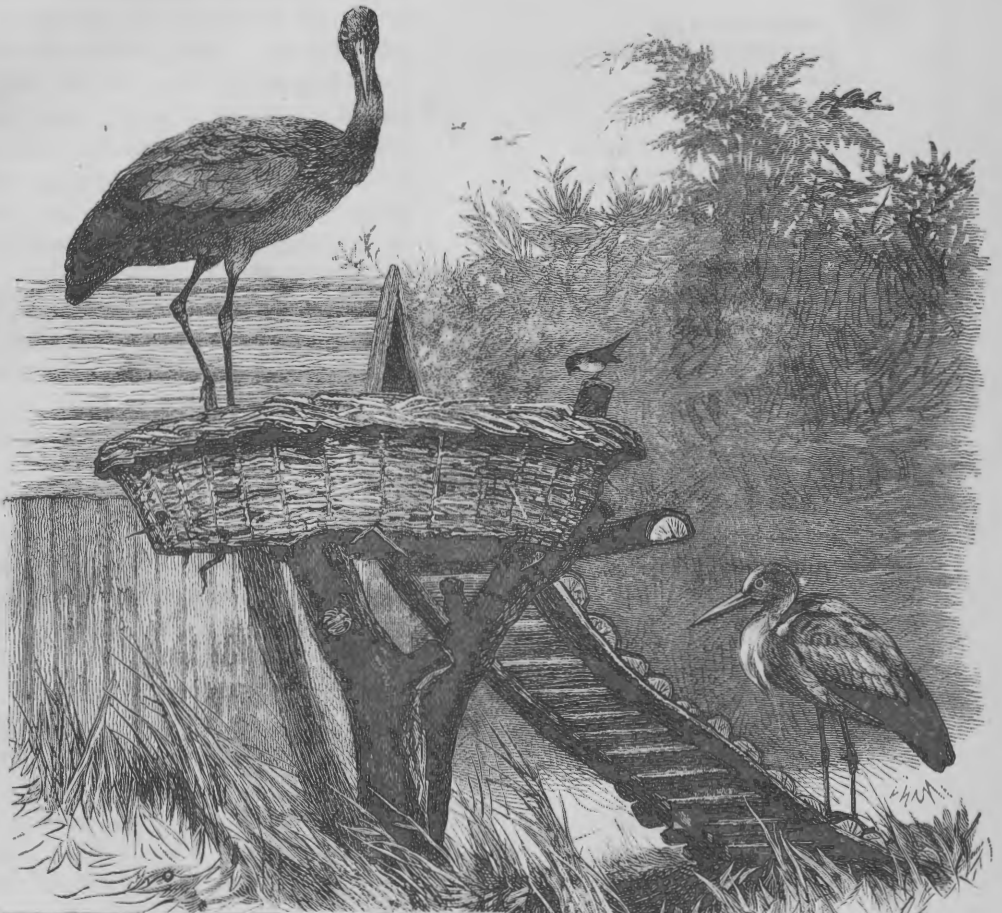

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 16.

19de april 1891.

17de aarg.

Storke.

W.C.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstnd. I pakker til en adresse paa over 5 ekspl. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspl. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. G. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Et barns aftenbøn.

Nu lukker solen sit øie,
Snart lukker jeg ogsaa mit —
Vor fader i det høie,
Du lukker aldrig dit!

Du ser hver stjerne i brimlen
Dg hvert lille barn paa jord,
Du hører høit i himlen
Det sagteste bønnens ord!

Dig beder jeg om at kalde
Din englehær paa vagt,
Naar far og mor og alle
Sig ogsaa til ro har lagt.

Dig beder jeg om at gjøre
Mig lydig, from og god,
Dg ikke tilbogs at føre,
Hvad vi har gjort dig imod!

Ja gjør mig from som din engel!
Som hølgen sterk og sund!
Frist som en rosenstängel!
Dg tro som en lille hund!

Nu vogt os allesammen,
Saa ingen drømmer stygt,
Da siger jeg glad mit amen,
Dg sover sundt og trygt.

Chr. Richardt.

Storkeredet.

(Efter dr. W a r n e c.)

(Med billede.)

Paa en stor bondegaard i Westfalen havde et storkepar bygget sit rede. Bonden havde gjort det bekvemt for dem; thi han havde lagt et stort vognhjul oppe paa sit tag. Snart blev der liv i redet, der var

kommen smaa unger deroppe, og forældrene satte sin glæde i hver dag at bringe de tre unge storke al den deiligste mad, de kunde finde.

Saaledes havde de atter en dag fløjet ud og spadserede med værdige skridt frem og tilbage paa en egn i nærheden for at søge efter frokost til sine kjære smaa. Da saa de pludselig en sort røg stige op fra det hus, hvorpaa de havde deres rede, og det varede ikke længe, før en del af huset stod i lys lue. Hurtig fløi de hen til sine smaa, som befandt sig i en saa farlig stilling; ja, moderen sætter sig endog paa reden og bedækker ungerne med sine vinger, medens flammerne slaar høit op omkring hende. Heden er sterk, og røgen hvirvler sig skrækkelig om hende; men hun forlader ikke sine smaa.

Iden bliver lykkelig slukket, og storkeredet synes at være uskadet. Bonden stiger op paa taget. Der sidder fremdeles den gamle storkemor, heden og røgen har drøbt hende; men ungerne, som har været dækkede af hendes vinger, er ilibe.

Denne fortælling vil vi anvende paa det aandelige. Ungerne er I, og den kjærlige redningsmand er den herre Jesus Kristus, vor frelsermand. Han har reddet eder fra den evige ild, idet han døde for eder. Siden eders fødsel og daab har han beskyttende bredt sine vinger over eder, og man kan vel ogsaa sige, at han baade har opholdt eders legemlige liv og naadig beskyttet eders sjæl fra megen nød og fare.

I vil let forstaa dette, naar I hører, hvorledes mange hedenste børn den dag idag har det. Jeg vil ikke tale om oldtidens folk, f. eks. spartanerne, som stadig pleiede at udsætte svagelige børn, eller vore egne hedenste forfædre. Selv i vor tid foregaar der stadig barnemord i en stor del af den hedenste verden, saavel i den mere civiliserede som i den aldeles uciviliserede. Især anses en piges fødsel ofte for en familie-

ulykke. „Hvor ofte“, skriver en engelsk beretter, „har jeg hørt indiske Radschaer (d. e. smaafyrster) selv fortælle, at de har dræbt flere af sine døtre eller dem alle.“ Eller følg med mig til Rina og helst til en af europæerne meget besøgt landsdel, nemlig Kanton. I en hakkafamilie bliver der født en pige, den tredje i rækken. „Atter en pige!“ udbryder den ærgerlige fader. „Ja, hvis det blot havde været en gut, som havde kunnet blive min alberdoms støtte; men en saadan — lad os se til at blive hende kvit!“ Som sagt, saa gjort. Det stakkels lille væsen bliver dræbt af bedste-moderen og skynsomt begravet et eller andetsteds. „Ster dette hyppig?“ spørger vi forfærdede en missionær, som er meget godt kjendt med de derbærende forhold. „Blandt hakkæerne“, svarer han, „er det desværre saa almindeligt at dræbe pigebørn, at blandt ti familier gjennemsnitlig i de aar jeg opholdt mig der, en eller flere piger blev dræbte.“

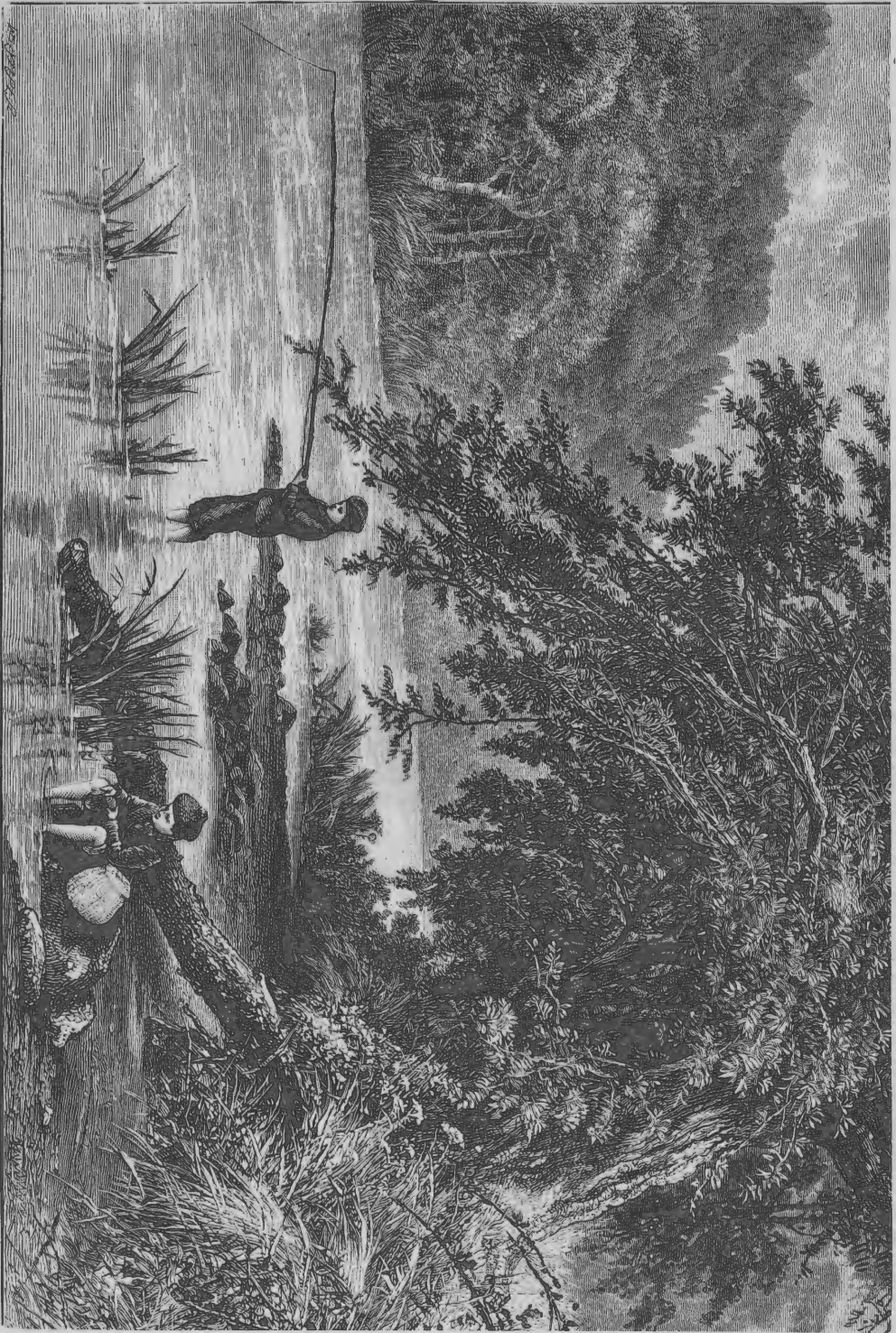
Og hinduerne og kineserne hører jo til de mest oplyste hedninger! Endnu værre er det blandt mange vilde folk. Der skaaner man ofte ikke engang de smaa gutter. Det lyder næsten utroligt, og dog er det sandt, at paa Sydhavsøerne har mange hedenste mødre dræbt syv eller endnu flere børn. En dag besøgte en engelsk den missionær Williams. Tre indfødte kvinder sad i hans værelse, og den fremmede vilde ikke tro, at disse kvinder, som havde et saa venligt og mildt udseende, tidligere havde været barnemorderster. Da spurgte Williams den ene, og med skjælvende stemme svarede hun grædende: „Jeg har dræbt ni —“, den anden: „Og jeg syv —“ og den tredje: „Jeg fem.“ Noget lignende bliver ogsaa fortalt om indianerne i Nordamerika og om mange af de afrikanske stammer. Især gaar det i Afrika tvillingbørn ilde; de bliver i de fleste tilfælde ombragte. Mange hedninger dræber ogsaa de smaa børn, naar deres fødsel har kostet

moderens liv. At, de stakkels hedenste børn, hvis forældre endnu ikke kjender den himmelske barneven, der beskyttende udbreder sine vinger over dem og os!

Ogsaa barne-ofringer finder sted den dag idag. I Indien bor et vildt bjergfolk, khunderne. Disse kjøber eller stjæler fra en nabostamme oppoksende børn, gutter eller helst piger, og ofrer dem til jordgubinden Faripennu, fordi de derved haaber at faa en god høst. Bistnok har den engelske regjering paa det skarpeste skredet ind mod denne umenneskelige grusomhed, og dog hengaar der intet aar, uden at paany saadanne ofringer finder sted. Ogsaa de hedenste vataaer paa Sumatra myrder børn af religiøs overtro. Dog gives der ogsaa hos de hedenste forældre rørende beviser paa hjærlighed til de smaa, og naar f. eks. en hinduisk mor kaster sin tvillinggut i den hellige flod som offer til sine guder, saa gjør hun det ikke, fordi hun vil være grusom mod sit barn, men fordi hendes hjerte er fyldt med frygt for afguden, og hun vil forsones ham ved at give ham det bedste, hun har. Den hedenste overtro er sterkere end hjærligheden og har formørket hjertet saaledes, at hun bliver grusom endog mod sine egne børn.

Jeg kunde fremdeles fortælle eder, hvor sørgeligt det gaar mange stakkels hedningebørn, naar de bliver slæbte bort som slaver eller fødte i slaveri; men jeg vil heller nu lade eder kaste et blik paa den oppoksende hedenste ungdoms liv.

Ogsaa hedningebarnet leger og glæder sig paa sin vis. Blandt basutoerne f. eks. laver gutterne alle slags figurer af ler, sætter fuglesnarer ud, leger soldat og lignende, og smaapigerne springer, danser, gjør sig krukter og fade, og saaledes fornøier ogsaa børn blandt andre folk sig enten paa den ene eller paa den anden Maade. Den gode Gud har overalt ladet børn faa et glad og muntert sind og gibet dem den

Smau fifera.

Fra guttelivet.

forret, at de ikke gaar og er bekymrede, men kan glæde sig over de ubetydeligste ting. Saaledes sabner heller ikke hedningebørnene ganske barndommens glæde. Men de mangler dog meget, som I har, og da ikke mindst saa megen trofast forældrefjærlighed og familielivets hygge. Tænk eder blot, naar en saadan hedensf far har to eller endnu flere koner, og disse koner bliver misundelige paa hverandre og begynder at trætte, og de forskjelliges børn gjør det samme — hvor uhyggeligt maa det ikke blive i et saadant hjem! Og hvor vanskeligt maa det ikke blive for en far at elske alle sine børn lige meget og være upartist mod dem. Under saadanne forhold bliver der sjelden tale om anvendelse af det ord: „Se, hvor godt og lystigt det er, at brødre bor sammen.“ Naturligvis kommer de unge til at ligne de ældre. De stakkels børn ser og hører jo alle hedenskabets grusomheder og skjendsler, og deres sjæle bliver herved tidlig forgiftede. Derfor maa ogsaa missionærerne saa ofte sende sine børn til hjemmet for at opdrages, for at ikke ogsaa de skal blive besmittede. Om opdragelse af børnene er der hos de fleste hedninger ikke tale; uden tugt og uden opdragelse vokser de op næsten som markens dyr. Hos eskimorerne findes vistnok skoler, men det er fuldstændig overladt til forældrene, om de vil sende deres børn i dem. — I Indien gives der ogsaa skoler, de fleste er dog først oprettede af den engelske regjering og missionen, og mange tusende børn blandt de lavere klasser vokser fremdeles op uden at have besøgt nogen skole. Og selv de fornemme hinduer lader deres døtre vokse op ganske ubidende. Overhovedet har pigerne det meget værre end gutterne.

Og hvorfor er eders barndom saa meget blidere, eders opdragelse saa meget bedre, og omsorgen for eder saa meget faderligere? Jo, fordi den herre Jesus, som elsker eder, dækker eder med sine vinger.

Aldrig har jeg hørt om andre mænd, som efter verdenshistorien har stiftet store religioner — f. eks. Konfucius —, at de har haft en særlig fjærlighed og en særlig omsorg for børnene. Men den herre Jesus Kristus er større og fjærere end alle, ogsaa, fordi han elsker de smaa. Tænk nu over dette: den gode og store himmelske barnevæls betsignelse hviler over eder, som fra eders daab er bleve hans børn. Fordi Jesus er eders beskytter, talsmand og allerbedste ven, derfor har han ogsaa indtil denne dag sørget for eders opdragelse. Men forat forældre og lærere ikke skal glemme at opdrage eder med den rette kristelige fjærlighed og føle sit ansvar lige overfor ham, har han skrevet: „Lader de smaa børn komme til mig“ og „vøgt mine lam“, ord, der er rettede saavel til forældrehjem som skoler. Og ogsaa om disse ord gjælder det: „Himmel og jord skal forgaa, men mine ord skal ikke forgaa.“

„Det er haardt.“

Det er haardt, at man ikke kan faa andet end vælling, naar andre folk faar kaffe og meget andet godt“, mumlede Baldemar, da han sad ved frokostbordet med et stort stykke brød i haanden og en staal varm vælling foran sig. „Og det er ogsaa haardt, at man skal være nødt til at staa op saa tidlig og arbejde hele dagen, medens andre kan gaa og more sig saa meget de vil. Og nu skal jeg ud og bade i sneen igjen, medens andre folk kan kjøre i sine fine slæder — det synes jeg ogsaa, er haardt og uretfærdigt.“

„Det er en stor betsignelse“, sagde gamle mormor, som det syntes, næsten til sig selv, idet hun sad og strikkede paa et par graa uldbanter til Baldemar; „ja, det er en betsignelse at have mad, naar saa mange maa

fulgte; det er en stor velsignelse at have taget ober hovedet, naar saa mange ikke har noget hjem; det er en stor velsignelse at kunne se og høre og have kræfter til at arbejde, naar saa mange er blinde og døve og svagelige og syge."

"Ja, mormor synes naturligtvis ikke, at noget er haart", mumlede Valdemar med en misfornøjet tone og udtryk, "undtagen haardt brød", tilspøiede han med en endnu sagtere stemme; thi han stammede sig dog over sin uhyøflighed mod gamle mormor.

"Jo, Valdemar", indvendte mormor blidt; "jeg ved dog en ting, som maa være meget haardt."

"Hvad er det?" spurgte Valdemar livlig; thi han troede, at hans mormor dog endelig havde fundet noget at klage over og være misfornøjet ved.

"Jo, min gut, jeg synes, at det maa være et haardt hjerte, som ikke er taknemligt mod Gud for saa mange store veldgjerninger."

Et smukt valg.

In af den tyfste konge Frederik den stores generaler, Seidliß, afgav engang beretning til kongen om et af slagene i syvaarskrigen, i hvilket han havde haft overansførselen. Særlig roste han en kaptajn ved et friskarekorps.

"Bah, friskarekorps!" afbrød kongen ham med ubvilje. "Kom han ikke til mig med en officers mod og klogskab ved et friskarekorps!"

Den gamle general lod sig ikke forbløffe. — "Jeg har kjendt saa officerer", gjensvarede han, "som saaledes forstod at træffe det rette som han. Han fortjente at føre et regiment." — "Hvad heder han da?" spurgte kongen. Seidliß nævnte hans navn. — "Jeg har hørt hans navn omtale med hæder", sagde kongen; "han har allerede udmerket

sig ved en tidligere leilighed." — "Ja", bekræftede generalen, "han fortjente en orden."

Kongen gav befaling til at føre kaptajnen frem og lagde, da han viste sig, en orden og en med guld fyldt børs paa bordet.

"Han har holdt sig tappert", tiltalte kongen kaptajnen; "jeg vil belønne ham. Her ligger en orden, og her ser han hundrede guldstykker. Nu kan han vælge!" — Officeren bukkede, takkede og greb efter pungen uden at betænke sig længe.

"Gressfølelse har han ikke meget af", sagde kongen spydigt. "Han vilde ellers have taget ordenen."

"Tilgiv, Deres majestæt!" indvendte officeren beskedent; "først maa jeg betale min gjæld. Ordenen henter jeg mig i næste slag."

"Smukt talt", sagde kongen nu, idet han klappede ham paa skulderen. "Tag han kun ordenen med sig straks! Han fortjener den."

Endnu meget at takke for.

En kjær liden pige, som ofte ved sine pudfuge indfald vækker munterhed blandt sine omgivelser, havde for lort tid siden det uheld, at en temmelig tung træklods faldt ned paa hendes fod. Men istedenfor de forventede taarer — thi det maatte utvilsomt have forarsaget hende smerte — fulgte en hjertelig latter. Da man forundret spurgte om, hvorfor hun lo, svarede barnet: "Jo, jeg maa virkelig le, at det ikke gjorde mere ondt!"

Hvilken livsvisdom ligger der ikke i dette barneord, og hvorledes bestjæmmer det ikke voksne mennesker! Vilde det ikke passe sig langt bedre for en kristen, hvis han, istedenfor straks at klage og jamre sig i de onde dage, takkede Gud for, at han dog endnu i mange henseender har det saa godt, og for, at Gud ikke har sendt ham noget endnu tungere, hvilket han dog sikkert kunde have fortjent?

En ædel kvinde paa skafottet.

England førtes der i det 16de aarhundrede lange stridigheder mellem protestanter og katolikker. Protestanterne gik feirrige ud af kampen; men engang saa det dog ud, som om deres fiender skulde underkue dem, og det var i de fem aar, da den katolske dronning Maria den blodige var den styrende i England. Hun har faaet tilnavnet „den blodige“ paa grund af den grusomhed, som under hendes regering blev vist mod dem, som ikke vilde antage den katolske lære. Mere end én ædel mand og kvinde maatte af den grund lide døden paa retterstedet eller tilbringe tunge dage indenfor fængselsmurene.

Blandt dem, som blev henrettede i Maria den blodiges regeringstid, var ogsaa den skønne, ædle og fint bannede Jane Grey (ubtales: Gré). Denne unge kvinde var i nær slegt med kongehuset, og det var derfor lykkes en del mænd, som nødigt vilde have Maria til herskerinde, at overtale den engelske konge Edvard den 6te til før sin død at erklære, at Jane Grey skulde være hans efterfølger paa tronen.

Jane Grey kjendte ikke noget til deres planer, som arbejdede for hendes valg, og da kong Edvard døde, og man tilbød hende tronen, blev hun greben af en heftig skræk og sagde bestemt nei. Men tilslut maatte hun give efter og blev udraabt til dronning.

Men det engelske folk billigede ikke, at man saaledes havde overtalt den afdøde konge til paa dødsfengen at bestemme en anden tronfølger end den, som efter tidligere love havde krav derpaa. Med 40,000 soldater rykkede Maria mod London, og folkets flersked sluttede sig om hende. Jane Grey blev tilligemed sin egteskælle — en engelsk adelsmand — kastet i fængsel.

En tid efter blev Jane Grey og hendes mand ogsaa dømt til døden. Hendes sidste dage har endnu mere end noget andet bidraget

til at vække beundring for denne 16-aarige kvindes karakter og trosstyrke. Dødsdommen hørte hun paa med sindsro, men særlig be kendt er dog den bestemtighed, hvormed hun optraadte ligeoverfor en katolsk munk, som man havde sendt til hende, forat han skulde forsøge paa at bringe hende til at afsværge sin evangeliske tro; han mente, at dette ikke vilde være en saa vanskelig sag endda. Men han fik erfare noget andet. Hun skal blandt andet have svaeret ham: „Mit liv staar i Guds haand, min krone ligesaa. Men om han vil tilstede, at jeg taber begge dele for evangeliets skyld, saa er jo himmelens krone langt skjønnere end jordens.“

Sine sidste dage anvendte hun til bøn og Guds ords læsning. Paa retterstedet knælede hun ned og oplæste Davids den 51de salme og udbrød tilsidst, idet hun lagde sit hoved paa blokken: „Herre, i dine hænder befaler jeg min aand!“ Og straks efter falbt hendes hoved for bøddelens hug, men hendes sjæl fløi frelst og fri op til sin Gud.

Firkantgaade.

Af bogstaverne a a a a e e e e l l m n n n n v kan dannes fire navneord, der i ordnet stilling kan læses baade vandret og lodret, nemlig: 1. En flod i Sibirien. 2. Et pigegavn. 3. En flod i Rusland. 4. Et landskab i Bagindien.

Victor Hv. (10 aar).

Opløsning paa den geogr. gaade i nr. 13.

Benedig og Granada.
Volga.
Ejdersted.
Nizza.
Elben.
Danemora.
Isar.
Gøteborg.

Opløsning paa billedgaaden i nr. 14.

Maaren er en blodig fiende af fuglevildtet i skovene.